

Nr 125.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående reglemente för avlöning vid armén på krigsfot (krigsavlöningsreglemente); given Stockholms slott den 31 mars 1916.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med de såsom bilagor A och B vid statsrådsprotokollet fogade förslag, utfärda reglemente för avlöning vid armén på krigsfot (krigsavlöningsreglemente) samt kungörelse om ändrad lydelse av §§ 1, 3 och 4 i förordningen angående arméns förplägnad vid mobilisering och i krig den 16 juli 1906.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

B. B. E. Mörcke.

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 31 mars 1916.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Mörcke, yttrade härefter:

Kungl. Maj:ts
proposition
till 1914 års
senare riksdag.

»Sedan särskilda sakkunniga anmodats att inom lantförsvarsdepartementet biträda med utarbetande av förslag till instruktion för arméförvaltningens verksamhet i krig samt till bestämmelser för förvaltningen av arméns kassaväsende och materiel i krig, avlämnade de sakkunniga den 15 mars 1911 dels förslag till åtskilliga i berörda hänseenden erforderliga författningar, däribland till reglemente för arméns avlöning under krig samt till ändrad lydelse av §§ 1, 4 och 6 i förordningen angående arméns förplägnad vid mobilisering och i krig den 16 juli 1906, dels ock betänkande (hemligt) med anledning av samtliga ifrågasvarande förslag.

Efter det vederbörande myndigheter avgivit utlåtanden över dessa förslag, beslöt Kungl. Maj:t den 24 januari 1914 utfärdande av förordning angående allmänna grunder för förvaltningen vid lantförsvaret på krigsfot, av reglemente för arméns kassaväsande i krig, av reglemente för underhåll och vård av arméns krigsmateriel samt av instruktion för arméförvaltningen i krigstid. Tillika föreskrev Kungl. Maj:t, att ovan omförmälda förslag till krigsavlöningsreglemente med vissa av arméförvaltningen däri föreslagna ändringar ävensom det av de sakkunniga avgivna förslaget till ändrad lydelse av förenämnda §§ i förordningen den 16 juli 1906 skulle, sådana berörda förslag funnes statsrådsprotokollet bifogade, tjäna till ledning vid uppgörande av kostnadsberäkningar samt vid träffande av avtal med civil personal m. m.

Sedan arméförvaltningens intendents- och civila departement i underdåniga skrivelser den 2 och 3 augusti 1914 anhållit, att sistnämnda båda förslag omedelbart måtte vinna fastställelse samt att förslaget till reglemente för arméns avlöning under krig måtte förklaras äga tillämpning å rikets mobiliserade stridskrafter, föreslog Kungl. Maj:t uti en den 4 augusti 1914 till riksdagen avlåten proposition (nr 265) att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med ovan omförmälda förslag, utfärda reglemente för arméns avlöning under krigstjänstgöringstid samt kungörelse om ändrad lydelse av §§ 1, 4 och 6 i förordningen angående arméns förplägnad vid mobilisering och i krig den 16 juli 1906.

Uti skrivelse den 19 augusti 1914 (nr 183) anförde riksdagen, att riksdagen vid granskning av förslaget till reglemente för arméns avlöning under krigstjänstgöringstid hyst någon tvekan om, huruvida icke de i § 9 föreslagna avlöningsbeloppen borde i vissa fall undergå någon jämkning. Likaså hade riksdagen hyst en viss betänksamhet att bestämma avlöning för personal i olika tjänsteklasser utan att äga kännedom om personalens antal i tjänsteklasserna. Riksdagen hade emellertid inhämtat, att proportionen mellan de olika tjänstegraderna under fred avsåges att i allmänhet upprätthållas även under krig. På grund härav och då riksdagen under förhandenvarande förhållanden icke ansett sig med hänsyn till ärendets brådskande natur medhinna att ingå i en detaljgranskning av förslaget, hade riksdagen funnit sig böra lämna de av Kungl. Maj:t föreslagna avlöningsbeloppen utan anmärkning. Riksdagen hade dock ansett, att vid nu angivna förhållanden reglementet borde erhålla en provisorisk karaktär och utfärdas att gälla endast till och med utgången av år 1915 och att

1914 års senare riksdags beslut.

tillfälle borde beredas 1915 års riksdag att taga ärendet under förnyad och definitiv prövning.

I anslutning till vad sålunda anförts, anmälde riksdagen, att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition, bemyndigat Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med vid skrivelsen fogade förslag, utfärda reglemente för arméns avlöning under krigstjänstgöringstid samt kungörelse om ändrad lydelse av §§ 1, 4 och 6 i förordningen angående arméns förplägnad vid mobilisering och i krig den 16 juli 1906.

Kungl. Maj:ts
beslut den 22
augusti 1914.

Vid underdånig anmälan den 22 augusti 1914 av riksdagens förenämnda skrivelse beslöt Kungl. Maj:t att, i överensstämmelse med de av riksdagen granskade förslagen, utfärda dels reglemente för arméns avlöning under krigstjänstgöringstid (krigsavlöningsreglemente), att gälla till och med utgången av år 1915, dels ock kungörelse om ändrad lydelse av §§ 1, 4 och 6 i förordningen angående arméns förplägnad vid mobilisering och i krig den 16 juli 1906.

Sakkunnigas
förslag.

Med anledning av vad riksdagen i sin förenämnda skrivelse anført, bemyndigade Kungl. Maj:t genom särskilda beslut den 27 oktober och den 1 december 1914 chefen för lantförvarsdepartementet att tillkalla högst fem sakkunniga personer för att inom departementet biträda med revision av bestämmelserna rörande bland annat arméns avlöning under krigstjänstgöringstid.

De på grund härav tillkallade sakkunniga (ledamoten av riksdagens första kammare friherre O. H. A. Fleming, marinintendenten S. F. Lagerholm, ledamöterna av riksdagens andra kammare redaktören N. A. Nilsson och lantbrukaren Carl Persson i Stallerhult samt krigsrådet C. E. T. Sterky) avgåvo den 27 mars 1915 betänkande i ämnet samt framlade därvid bland annat dels förslag till reglemente för avlöning vid armén på krigsfot (krigsavlöningsreglemente), dels ock förslag till ändrad lydelse av §§ 1, 3 och 4 i förordningen angående arméns förplägnad vid mobilisering och i krig den 16 juli 1906.

Arméförvalt-
ningens
yttrande.

Uti avgivet utlåtande den 6 april 1915 anmälde arméförvaltningen, att då i förevarande betänkande och förslag dels vederbörlig hänsyn tagits till sådan sparsamhet med statens medel, som måste anses erforderlig synnerligast under krigstid, då landets ekonomiska bärkraft helt naturligt ställdes på ett allvarligt prov, dels ock de ändringar i det nuvarande reglementet för arméns avlöning under krigstjänstgöringstid blivit

iakttagna, vilka erfarenheter under dess tillämpning visat vara nödiga och önskvärda, arméförvaltningen icke hade något att i huvudsak mot förslagen erinra.

Vissa smärre jämkningar i förslaget till krigsavlöningsreglemente syntes dock arméförvaltningen erforderliga. Sålunda borde i de vid förslaget fogade bilagorna I och II den ändringen göras, att hänvisningen angående överfältläkarens krigslön hänfördes till fjärde i stället för femte löneklassen. I bilagan III borde motsvarande uppflyttning av överfältläkarbeställningen äga rum. Vidare borde rättelse ske därutinnan, att enligt förslaget extra bataljonsläkare med löjtnants tjänsteställning och fältläkarstipendiater komme i ogynnsammare ekonomisk ställning i krig än under fred. Fältläkarstipendiat (på stat) åtnjöte nämligen i fred för tjänstgöring under 10 dagar 104 kronor 70 öre men enligt förslaget krigsavlönning med allenast 85 kronor. Enahanda belopp skulle utgå till extra bataljonsläkare, vilken i fred för tjänstgöring under 10 dagar åtnjöte 121 kronor. Med hänsyn därtill, att den i bilagan III intagna förteckningen över krigslöneklasser torde böra undergå smärre ändringar, i den mån sådana genomfördes inom områden, som berörde de i samma förteckning upptagna personalkategorier, syntes det slutligen arméförvaltningen önskvärt, att en blivande framställning till riksdagen rörande ifrågavarande författningsförslag avfattades så, att dylika konsekvensändringar kunde av Kungl. Maj:t vidtagas, utan att riksdagen behöfde därom höras.

Vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t den 16 april 1915 yttrade jag till statsrådsprotokollet följande:

»Då de av riksdagen i dess ovannämnda skrivelse framhållna synpunkterna blivit i det nu föreliggande förslaget till krigsavlöningsreglemente behörigen beaktade samt förslaget jämväl i övrigt synes mig uppgjort med vederbörlig omtänksamhet, har jag icke någon erinran av principiell innebörd att mot detsamma framställa.

Med hänsyn därtill, att överfältläkaren jämlikt den nya härordningen är avsedd att erhålla överstes tjänsteställning, anser jag, i likhet med arméförvaltningen, att han med avseende å krigslön bör hänföras till fjärde i stället för till femte löneklassen. Härav betingade jämkningar böra följaktligen vidtagas i de vid reglementsförslaget fogade bilagorna. Det torde böra framhållas, att en dylik uppflyttning icke föranleder någon ökning av överfältläkarens avlöning utan endast en jämkning av det belopp, som bör för honom avsättas i bank.

Kungl. Maj:ts
proposition
till 1915 års
riksdag.

Vidare är jag med arméförvaltningen ense därom, att en höjning av krigslönen bör äga rum för extra bataljonsläkare med löjtnants tjänsteställning ävensom för fältläkarstipendiater på aktiv stat. Erforderlig rättelse härutinnan torde kunna ske på det sättet, att extra bataljonsläkare, vare sig han har kaptens eller löjtnants tjänsteställning, hänföres till åttonde krigslöneklassen samt att i de vid reglementet fogade bilagorna I och II införes en anmärkning av innehåll, att krigslönen för fältläkarstipendiat på aktiv stat skall utgöra 105 kronor respektive 130 kronor.

Vad slutligen angår eventuellt erforderliga konsekvensändringar uti den i bilagan III intagna förteckningen över krigslöneklasser, anser jag, i likhet med arméförvaltningen, att dessa böra kunna av Kungl. Maj:t vidtagas utan riksdagens hörande. Att sådana ändringar ej böra avse omflyttning från en till annan löneklass i avsikt att förändra avlöningen vare sig i ena eller andra riktningen, för såvitt en sådan omflyttning icke grundar sig på en av Kungl. Maj:t och riksdagen beslutad avlöningsförändring, torde vara självklart.

Det nya krigsavlöningsreglementet synes mig böra träda i tillämpning redan före innevarande års utgång. Därvid synes tidpunkten för ikraftträdandet böra väljas så, att till krigstjänstgöring redan inkallad värnpliktig personal i så liten utsträckning som möjligt blir underkastad nedsättning i de avlöningsförmåner, som den enligt nu gällande krigsavlöningsreglemente äger uppbära. Åt Kungl. Maj:t synes böra medgivas rätt att bestämma dagen för reglementets ikraftträdande.»

I enlighet härmed avläts till riksdagen proposition (n:r 172) om bemyndigande för Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med vid statsrådsprotokollet fogade förslag, utfärda reglemente för avlöning vid armén på krigsfot (krigsavlöningsreglemente) samt kungörelse om ändrad lydelse av §§ 1, 3 och 4 i förordningen angående arméns förplägnad vid mobilisering och i krig den 16 juli 1906.

1915 års
riksdags
beslut.

Uti skrivelse den 27 maj 1915 anmälde riksdagen, att på grund av den sena tidpunkt, varå det föreliggande förslaget blivit för riksdagen framlagt, det ej varit riksdagen möjligt att ägna detsamma den ingående prövning och detaljgranskning, som annars bort komma förslaget till del, och hade riksdagen i betraktande härav ej ansett sig kunna antaga detsamma till definitiv fastställelse. Emellertid erbjöde det föreliggande förslaget enligt riksdagens förmenande i så många avseenden förbättringar i jämförelse med det förslag, som förelades 1914 års senare riksdag, att riksdagen ansett sig böra antaga detsamma,

under förutsättning att det erhöles en provisorisk karaktär och utfärdades att gälla till och med utgången av år 1916. Samtidigt ville riksdagen också uttala den förväntan, att tillfälle måtte i god tid beredas 1916 års riksdag att taga ärendet under förnyad och definitiv prövning.

Om riksdagen sålunda ansett sig böra besluta, att det föreliggande reglementsförslaget skulle få en provisorisk giltighet intill 1916 års utgång, så syntes dock billigheten kräva, att de reduceringar i avlöningsbeloppen, som förslaget i vissa delar innehölle, ej komme att under den nuvarande krisen träffa den lägst avlönade gruppen, nämligen meniga värnpliktiga. I enlighet med 1914 års krigsavlöningsreglemente hade dessa åtnjutit en krigsavlönning av 8 kronor 10 öre för period. Värnpliktiga, som enligt 28 § värnpliktslagen inkallats till krigstjänstgöring vid icke mobiliserat truppförband, hade ock genom särskilda föreskrifter av Kungl. Maj:t tillförsäkrats liknande förmåner. Att under fortsättningen av den pågående krisen företaga en sänkning i dessa värnpliktigas avlöning till 5 kronor i enlighet med det föreliggande förslagets bestämmelser, kunde riksdagen finna så mycket mindre lämpligt, som nuvarande eller eventuella nya inkallelser till krigstjänstgöring i stor utsträckning berörde värnpliktiga, vilka förut varit inkallade till sådan tjänstgöring och därvid åtnjutit avlöning med de högre belopp, som det gällande reglementet föreskreve.

Riksdagen hade med hänsyn härtill beträffande övergången till det nya reglementet beslutat, att värnpliktiga, tillhörande förut berörda grupp under år 1915 skulle åtnjuta en krigsavlönning av 8 kronor 10 öre för period. I överensstämmelse härmed syntes ock de båda andra grupper, som enligt det föreliggande reglementsförslaget erhöles lägre avlöning än nyss omnämda belopp, nämligen konstituerade vice korpraler och meniga volontärer, böra i övergångsbestämmelserna tillförsäkras samma avlöningsförmåner.

Beträffande de motsvarande grupper av värnpliktiga, som enligt 28 § värnpliktslagen inkallats till krigstjänstgöring vid icke mobiliserat truppförband och å vilka följaktligen krigsavlöningsreglementet ej ägde tillämpning, torde Kungl. Maj:t icke underlåta att utfärda föreskrifter, vilka under samma tid tillförsäkrade sådana värnpliktiga motsvarande avlöningsförmån.

Därest allmän mobilisering skulle inträffa under den tid, övergångsbestämmelserna avsåge, borde emellertid krigsavlöningsreglementet i dess helhet träda i tillämpning.

Mot Kungl. Maj:ts förslag i övrigt hade riksdagen intet att erinra. Riksdagen hade följaktligen i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande framställning

dels bemyndigat Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med vid skrivelsen fogade förslag, utfärda reglemente för avlöning vid armén på krigsfot (krigsavlöningsreglemente) samt kungörelse om ändrad lydelse av §§ 1, 3 och 4 i förordningen angående arméns förplägnad vid mobilisering och i krig den 16 juli 1906, att gälla till och med utgången av år 1916;

dels ock medgivit Kungl. Maj:t rätt att bestämma dagen för omnämnda reglementes ikraftträdande; dock att beträffande övergången till de i reglementet intagna bestämmelserna skulle gälla:

att krigslönen till konstituerad vice korpral eller menig värnpliktig, vilken under återstoden av år 1915 tjänstgjorde vid mobiliserat truppförband, skulle, oberoende av reglementets föreskrifter, under den tid av år 1915, inkallelsen omfattade, utgå med 8 kronor 10 öre för termin;

att mobiliserat truppförband tillhörande menig volontär, som enligt reglementet vore berättigad till krigslön, skulle intill 1915 års slut åtnjuta sådan med nyss angivet belopp; men

att, därest allmän mobilisering bleve anbefalld, reglementet skulle i dess helhet lända till efterrättelse.

Utfärdande av
nytt krigs-
avlönings-
reglemente
m. m.

Vid underdånig anmälan den 11 juni 1915 av riksdagens förenämnda skrivelse beslöt Kungl. Maj:t att, i överensstämmelse med de av riksdagen granskade förslagen, utfärda dels reglemente för avlöning vid armén på krigsfot (krigsavlöningsreglemente), dels ock kungörelse om ändrad lydelse av §§ 1, 3 och 4 i förordningen angående arméns förplägnad vid mobilisering och i krig den 16 juli 1906, och skulle nämnda reglemente och kungörelse träda i kraft den 1 augusti 1915 och gälla tillsvidare till och med utgången av år 1916 (se Svensk författningssamling nr 245 och nr 246). Beträffande övergången till de i krigsavlöningsreglementet intagna bestämmelserna skulle gälla vad riksdagen därom beslutat.

Arméförvalt-
ningens civila
departements
yttrande.

Då ärendet, jämlikt riksdagens därom gjorda uttalande, skulle för förnyad och definitiv prövning framläggas för 1916 års riksdag, anmodade jag den 7 september 1915 arméförvaltningens civila departement att före årets utgång avgiva yttrande, huruvida, enligt den erfarenhet, som vunnits vid tillämpningen av det den 11 juni 1915 fastställda

krigsavlöningsreglementet någon ändring i reglementets bestämmelser funnes vara av behovet påkallad.

Med anledning härav har civila departementet den 20 december 1915 avgivit utlåtande i ämnet samt därvid meddelat, att departementet, efter att hava inhämtat yttranden av militärbefälhavaren på Gottland och cheferna för de honom underlydande krigskassaavdelningarna nr 17, 48, 76 och 116 ävensom av arméförvaltningens revision, kommit till den uppfattningen, att ändringar i gällande krigsavlöningsreglemente syntes departementet vara av behovet påkallade i följande hänseenden.

§ 4 mom. 3. Vid beräkningen av krigslönebeloppen enligt krigslönetarifferna hade hänsyn tagits till den för underofficerare i fred medgivna förmån att åtnjuta ersättning för bränsle och lyse, eventuellt att utan kostnad för kronan få eldnings- och belysningsämnen inköpta genom vederbörande regementens försorg. Stadgandet i förevarande moment avsåge sålunda icke att lämna något allmänt medgivande, att eldnings- och belysningsämnen skulle få avgiftsfritt uttagas av innehavare av bostad in natura, utan åsyftade, att i de undantagsfall, då bostadslägenhet uppvärmdes medelst värmeledning eller gas eller elektrisk belysning utan avgift tillhandahölles från kronans ledningar, undvika en besvärlig avräkning. Då av chefens för krigskassaavdelningen n:r 48 yttrande emellertid framginge, att stadgandets nuvarande avfattning av nämnda myndighet givits en felaktig innebörd, ansåge departementet, att detsamma borde undergå härav påkallad jämkning.

§ 14 mom. 1. Av chefen för krigskassaavdelningarna nr 76 och 116 ävensom av militärbefälhavaren hade framhållits önskvärdheten av att erhålla tydliga föreskrifter, i vad mån sjuka eller sårade, som efter avslutad krigstjänstgöringstid komme att kvarligga på sjukhus eller annan sjukvårdsanstalt, skulle äga bibehålla krigslön. Departementet ansåge det väl icke vara nödvändigt, att en sådan allmän föreskrift komme till stånd, enär vid avslutande av allmän mobilisering Kungl. Maj:t icke torde underlåta att lämna erforderliga bestämmelser i angivna hänseende samt reglementets § 1 stycket 3 stadgade, att Kungl. Maj:t vid partiell mobilisering i varje fall lämnade föreskrift bland annat, i vilken omfattning reglementet skulle äga tillämpning. För att giva vederbörande myndigheter ledning för avgivande av erforderliga framställningar syntes det, med hänsyn till vad myndigheterna anfört, i allt fall vara lämpligt att härom införa en särskild bestämmelse.

§ 22. Enligt nuvarande avfattning av § 22 mom. 1, andra stycket, åtnjöte till krigstjänstgöring särskilt inkallad personal resekostnadsersättning enligt § 20 för all färd till mobiliseringsort. Genom detta

stadgande bleve emellertid följden, att det övertvägande flertalet inkallade skulle kunna inkomma med resekostnadsräkningar för färder med skjuts eller dylikt till de platser, därifrån de kunde begagna sig av järnväg eller ångbåtslägenhet. För att begränsa sålunda uppkommande krav till de fall, då ersättnings utgående verkligen kunde anses behöfelig, hemställde departementet, att ifrågavarande stycke måtte erhålla viss ändrad avfattning.

§§ 23 och 24. Militärbefälhavarens framställning utvisade, att avfattningen av § 24 givit anledning till den tolkning, att krigstraktamente skulle på grund av mom. 3 kunna utgå vid tjänsteförrättning även i det fall, att densamma, jämte erforderliga resor, skulle taga mindre tid, än om löntagarens förflyttning till förrättningsorten, själva förrättningen samt återresan hunne utföras inom den i sista punkten av mom. 1 angivna längsta tid av 10 timmar. Ehuru nämnda tolkning av mom. 3 uppenbarligen icke hade stöd av paragrafens avfattning i dess helhet, ansåge departementet lämpligt, att paragrafen i vissa avseenden omredigerades till förekommande av misstolkningar. I samband härmed borde en viss omredigering jämväl ske i § 23.

Utöver vad sålunda föreslagits, ansåge departementet sig icke äga anledning påyrka några ytterligare ändringar i gällande krigsavlöningsreglemente.

Departements-
chefen.

På grund av riksdagens därom gjorda uttalande torde det intill utgången av innevarande år gällande krigsavlöningsreglementet nu böra för riksdagen framläggas till förnyad och definitiv prövning. Då, såsom jag förut framhållit, de av riksdagen i dess skrivelse den 19 augusti 1914 framhållna synpunkterna blivit i reglementet behörigen beaktade och detsamma jämväl i övrigt synes mig uppgjort med vederbörlig omtänksamhet, har jag nu som förut icke någon erinran av principiell innebörd att mot detsamma framställa.

Med hänsyn till den erfarenhet, som vunnits under den tid reglementet tillämpats, torde dock, i huvudsaklig överensstämmelse med vad arméförvaltningens civila departement föreslagit, vissa mindre jämkningar böra vidtagas i avfattningen av § 4 mom. 3, § 14 mom. 1 samt §§ 22, 23 och 24.

Beträffande tiden för reglementets definitiva ikraftträdande torde denna lämpligen böra bestämmas till den 1 januari 1917.

Jag får alltså hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med de vid detta protokoll såsom bilagor A och B fogade förslag, ut-

färda reglemente för avlöning vid armén på krigsfot (krigsavlöningsreglemente) samt kungörelse om ändrad lydelse av §§ 1, 3 och 4 i förordningen angående arméns förplägnad vid mobilisering och i krig den 16 juli 1906.»

Till denna departementschefens, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga C till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Kurt Belfrage.

---

*Bilaga A.***Förslag**

till

**Reglemente för avlöning vid armén på krigsfot
(krigsavlöningsreglemente)*).****I. Allmänna bestämmelser.****§ 1.****Reglementets tillämpning.**

Detta reglemente innehåller föreskrifter rörande den avlöning, som, vid tillämpning av de för förvaltningen vid lantförsvaret på krigsfot gällande reglementen och eljest i vederbörlig ordning meddelade bestämmelser, skall utgå till personal vid mobiliserat truppförband, stab, formation, anstalt, styrelse. verk eller inrättning.

I de fall, då allmän mobilisering varder anbefalld, gäller reglementet utan inskränkning vid samtliga mobiliserade förband, så framt icke Kungl. Maj:t för visst sådant eller i avseende å visst stadgande finner skäl annorlunda förordna.

Vid partiell mobilisering lämnar Kungl. Maj:t i varje fall föreskrift, beträffande vilka delar av lantförsvaret och i vilken omfattning reglementet skall äga tillämpning.

Avlöning enligt detta reglemente träder i stället för i fred utgående avlöning.

§ 2.**Under reglementet hänförlig personal.**

1. Detta reglemente äger tillämpning å nedannämnda personal, då densamma tillhör mobiliserat truppförband, stab, formation o. s. v. ävensom då den företager färd för inställelse till eller hemförlovning från krigstjänstgöring, nämligen:

---

*) De föreslagna ändringarna i nu gällande reglemente äro utmärkta med kursiv stil.

- a) militär och civilmilitär personal å aktiv stat,
- b) » » » » å reservstat,
- c) » » » » över stat,
- d) » » » » i reserv,
- e) i armén kvarstående officerare,
- f) officerare vid väg- och vattenbyggnadskåren, som icke på grund av anställning i reserv äro hänförliga under d) härövan,
- g) f. d. militär eller civilmilitär personal, som, utan att tillhöra arméns reserver, enligt gällande grunder för pensionering av arméns befäl är tjänstgöringsskyldig i krigstid,
- h) värnpliktiga, samt
- i) personal, som, utan att på grund av värnpliktslagens föreskrifter eller eljest vara krigstjänstskyldig, antagits såsom frivillig menig eller anställts i särskild krigsbefattning.

Officers- och reservofficersaspiranter anses i detta reglemente likställda med värnpliktiga.

2. Beträffande avlöning till den civila personal i statens tjänst, som vid mobiliserat förband placeras i samma eller liknande befattning som i fred (t. ex. personalen å generalstabens civilstat, medelst kontrakt såsom maskinister, yrkesarbetare eller dylikt vid armén anställda personer, auditörer, post-, telegraf- och järnvägspersonal m. fl.) skola tillämpas de för personalen gällande föreskrifter och de särskilda bestämmelser, som för mobilisering äro eller varda meddelade.

§ 3.

Krigstjänstgöringstid.

1. Krigstjänstgöringstid enligt detta reglemente omfattar, i den mån bestämmelserna i mom. 2 och 3 här nedan icke för viss personal föranleda till annat beräkningssätt, tiden från och med första mobiliseringsdagen för vederbörligt truppförband, stab, formation o. s. v. till och med tionde dagen efter det demobilisering av detsamma tagit sin början.

2. Där personal senare än första mobiliseringsdagen inträffar å vederbörlig mobiliseringsort (utrustningsort), anses krigstjänstgöringstiden för denna personal inträda först med dagen efter inställelsen å nämnda ort. För personal, som beordras att utan föregående inställelse på mobiliseringsorten (utrustningsorten) för särskilt tjänsteuppdrag omedelbart infinna sig å annan ort, räknas krigstjänstgöringstiden från och med dagen efter ankomsten till sistnämnda ort.

3. För personal, som hemförlovas från krigstjänstgöringen tidigare än den i mom. 1 sist omnämnda dag, upphör krigstjänstgöringstiden med den dag, då personalen hemförlovas.

§ 4.

Avlönings- m. fl. förmåner.

1. De olika slag av avlöning och övriga kontanta ersättningar, som utgå enligt detta reglemente, äro följande:

- a) krigslön,
- b) krigslönstillägg för egna tjänstehästar,
- c) krigsremonteringsersättning,
- d) krigsutrustningsbidrag,
- e) stabskvartersbidrag, samt
- f) resekostnads- och traktamentsersättning.

2. De naturaförmåner, vilka under krigstjänstgöringstid tillkomma personal, som angives i § 2 mom. 1, äro följande:

krigsportion och krigsration enligt förordningen angående arméns förplägnad vid mobilisering och i krig,

krigsutrustning m. m. enligt krigsmaterielreglementet,

fri sjukvård enligt förordningen angående arméns sjukvård vid mobilisering och i krig,

fri veterinärvård m. m. för egna tjänstehästar enligt förordningen angående arméns veterinärvård vid mobilisering och i krig,

tjänstebrevsrätt för befordran av meddelande till hemmavarande enligt förordningen rörande postbehandling vid krig, samt

fri resa å järnväg för inställelse vid mobilisering och vid hemförlovning samt kostnadsfri tjänstledighetsresa enligt reglementet för militärtransporter på järnväg.

Angående kvarterförläggning och därmed förenade förmåner under krigstjänstgöringstid lända till efterrättelse de bestämmelser, som med ledning av gällande rekvisitionslag samt förordningar rörande inkvartering och truppers fortskaffande meddelas.

3. Den, som i fred innehar bostad i natura och därjämte, i förekommande fall, *åtnjuter bostadens uppvärmning medelst värmeledning eller avgiftsfri belysning med gas eller elektrisk ström*, bibehåller sådan förmån jämväl under krigstjänstgöringstid; dock med skyldighet att, därest omständigheterna efter vederbörandes prövning skulle därtill föranleda, frånträda densamma.

§ 5.

Frånträdande av fredsavlönning och pension m. m.

1. Till personal, som åtnjuter krigslön, utgå icke densamma å stat eller eljest tillförsäkrade fredsavlöningsförmåner eller pension och fyllnadspension från arméns pensionskassa.

Sådan personal tillkommande pension eller fyllnadspension från arméns pensionskassa ävensom inkvarterings- och servisbidrag av stad uppbäras för krigstjänstgöringstiden av kronan.

2. För delägare i arméns pensionskassa eller arméns nya änke- och pupillkassa skall anstå med inbetalning av stadgade avgifter för den tid, varunder delägare uppbär krigslön. Beträffande erläggande efter krigstjänstgöringstidens slut av sådana avgifter, för vilka anstånd åtnjuts, gäller vad därom särskilt stadgas.

§ 6.

Gottgörelse vid förlust av förmåner i fred.

1. Till personal, vilken i fredstid tilldelats bostadsförmån in natura, men under krigstjänstgöringstid, med stöd av vad som stadgas i § 4 mom. 3, förpliktas frånträda densamma, utgår gottgörelse för genom frånträdet förorsakad kostnad för avflyttning och dylikt enligt de särskilda föreskrifter, som av Kungl. Maj:t efter framställning i varje särskilt fall varda meddelade.

2. Skulle för personal, som enligt bestämmelserna i detta reglemente frånträder i fred utgående avlöning, dess under krigstjänstgöringstiden utgående avlöningsförmåner understiga förstnämnda avlöning, förordnar Kungl. Maj:t, därest omständigheterna därtill föranleda, på förslag av vederbörande chef eller myndighet om särskild gottgörelse för den uppkomna minskningen i avlöningen.

II. Krigslön.

§ 7.

Grunder för krigslöns utgående.

Krigslön tillkommer all i § 2 mom. 1 omnämnd personal samt utgår efter särskilda krigslönetariffer och däri upptagna krigslöneklasser.

§ 8.

Krigslönetariffer.

1. Krigslönens belopp är efter olika förutsättningar upptaget i bifogade lägre krigslönetariff (Bil. I) och högre krigslönetariff (Bil. II).

2. Krigslön enligt den högre krigslönetariffen utgår till all personal, redovisad vid mobiliserat truppförband, stab, formation o. s. v. i följande fall, nämligen:

då truppförbandet tillhör fälthären,

då detsamma, utan att tillhöra fälthären, befinner sig inom avdelad krigsskådeplats, eller

då truppförbandet befinner sig i fästning, vilken, även om den icke ligger inom området för avdelad krigsskådeplats, förklarats i belägrings-tillstånd.

3. Krigslön enligt den lägre krigslönetariffen utgår till all vid mobiliserat truppförband, stab, formation o. s. v. redovisad personal, då de i mom. 2 angivna tjänstgörings- eller förläggningförhållandena icke äro tillämpliga i avseende å truppförbandet o. s. v.

4. Vid tillämpning av såväl den högre som den lägre krigslönetariffen iakttages, att krigslönen till officer och underofficer eller likställd på aktiv stat utgår med belopp enligt tariffernas Tab. A, då sådan personal under krigstjänstgöringstiden behåller i fred tilldelad bostadsförmån in natura, men eljest med belopp enligt tariffernas Tab. B.

§ 9.

Krigslöneklasser.

1. De i krigslönetarifferna upptagna krigslöneklasserna äro antingen sådana, som avses för personal, vilken är krigstjänstskyldig oberoende av värnpliktslagens bestämmelser (1—20 krigslöneklasserna), eller sådana, som avses för värnpliktig personal (21—29 krigslöneklasserna).

2. Till 1—20 krigslöneklasserna hänföres

dels den personal, som upptages i § 2 mom. 1 a)—g),

dels ock frivillig, under i) uti samma mom. omnämnd personal, då densamma antingen överskridit värnpliktsåldern och genom konstituering anställdts i högre krigsbefattning än såsom menig, eller ock, där personalen befinner sig i eller under värnpliktsåldern, med Kungl. Maj:ts särskilda medgivande konstitueras till åtnjutande av krigslön i någon av 1—19 klasserna.

3. Till 21—29 krigslöneklasserna hänföres personal, som upptages i § 2 mom. 1 h), och frivillig, under i) uti samma mom. omnämnd personal, då densamma icke, enligt vad i mom. 2 här ovan sägs, skall åtnjuta krigslön i annan klass.

4. Utöver vad i mom. 2 och 3 stadgas, skall beträffande personalens fördelning å de olika krigslöneklasserna iakttagas:

att personal, som upptages under § 2 mom. 1 a)—d), skall, för såvitt densamma icke genom befordran eller konstituering för krigstjänstgöringstiden uppflyttas till annan krigslöneklass, tillhöra den krigslöneklass, som för envar av denna personal angives i bifogade förteckning (Bil. III),

att den under § 2 mom. 1 e) upptagna personal skall, därest icke genom konstituering annorlunda bestämmes, hänföras till den krigslöneklass, som enligt förteckningen i Bil. III upptager den beställning, personalen senast innehåft å aktiv stat, å reservstat eller i reserv,

att personal, som avses i § 2 mom. 1 f), skall hänföras till den krigslöneklass, som enligt förteckningen i Bil. III upptager beställning på aktiv stat i tjänstegrad, motsvarande vederbörandes grad inom väg- och vattenbyggnadskåren, med iakttagande att, om sådan beställning hänföres till två krigslöneklasser, personalen tillhör den lägre avlönade klassen,

att personal, som upptages under § 2 mom. 1 g), skall hänföras till den krigslöneklass, som vid personalens återinträde i krigstjänst genom konstituering bestämmes, samt

att krigslöneklassen för den under § 2 mom. 1 h)—i) upptagna personal skall vara den för meniga värnpliktiga bestämda, utom i de fall, då personalen genom konstituering tillagts annan krigslöneklass.

§ 10.

Löneterminer.

1. Krigslön åtnjutes såsom intjänt i förskott för lönetermin. Varje månad indelas i tre löneterminer, den första från och med den 1, den andra från och med den 11 samt den tredje från och med den 21 dagen i månaden.

2. Från och med första krigstjänstgöringsdagen till början av första löneterminen närmast därefter åtnjutes krigslön med belopp, beräknat för varje dag till $\frac{1}{10}$ av krigslönen för termin, och utbetalas detta belopp tillika med krigslönen för nämnda termin.

3. Har före ingången av viss lönetermi meddelats föreskrift, att personal, som upptagits under § 2 mom. 1 b)—i), skall hemförlovas under lönetermi, utbetalas till sådan personal krigslön allenast för den del av lönetermi, som motsvarar tiden till och med hemförlovningsdagen, och beräknas krigslönen därvid för varje dag till $\frac{1}{10}$ av krigslönen för en termi.

§ 11.

Krigslöns avsättande i bank.

För personal, som äger åtnjuta krigslön enligt högre krigslönetariffen i någon av 1—28 krigslöneklasserna, uppdelas krigslönen i två särskilda belopp, varav det ena skall tillhandahållas i krigstjänstgöringsorten och det andra enligt föreskrifterna i krigskassareglementet avsättas i bank för att för löntagaren besparas eller enligt av honom lämnat uppdrag i hemorten tillhandahållas hans anhöriga eller annat ombud.

§ 12.

Krigslön vid förändrad krigslönetariff eller krigslöneklass.

1. Vid övergång från sådan krigstjänstgöring, för vilken åtnjutes krigslön enligt lägre krigslönetariffen, till sådan, som berättigar till krigslön enligt högre krigslönetariffen, eller tvärtom, tillträdes den högre eller lägre krigslönen först från och med den efter övergången närmast infallande lönetermi.

Vad sålunda stadgats, länder jämväl till efter rättelse, då på grund av förändrade inkvarteringsförhållanden övergång sker från krigslön enligt Tab. A till sådan enligt Tab. B eller tvärtom inom vederbörlig krigslönetariff.

2. För personal, som genom beslut av vederbörande myndighet efter krigstjänstgöringstidens början genom konstituering tillägges högre krigslöneklass än den, efter vilken krigslön förut åtnjutits, inträder förändring i lönebelopp först med nästföljande lönetermi.

§ 13.

Förhöjning i krigslön för viss personal med årsarvoden och ålderstillägg.

1. Är i fred särskilt årsarvode till förhöjning av fasta lönen förordat med viss till 2 eller 3 krigslöneklasserna icke hänförlig beställ-

ning — såsom beträffande trängkårchef, fälttygmästare, styresman för artillerifabrik, artilleristabs- eller fortifikationsstabsofficer, läkare vid garnisonssjukhuset i Stockholm m. fl. — åtnjuter beställningens innehavare krigslön med ett belopp, som innefattar dels det enligt vederbörlig krigslönetariff och krigslöneklass bestämda beloppet, dels ock en mot arvodet svarande förhöjning.

Uppflyttas beställningsinnehavaren genom konstituering till högre krigslöneklass, varder på beslut i samband med konstitueringen beroende, huruvida och i vad mån nyssnämnda förhöjning skall utgå.

2. Vad under mom. 1 är stadgat skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse i fråga om beloppet av den krigslön, som tillkommer personal, vilken intjänat med innehavande beställning förenat ålders-tillägg.

3. Den förhöjning i krigslönen, som på grund av bestämmelserna i mom. 1—2 tillkommer däri avsedd personal, utgår för lönetermin med belopp, uträknat enligt bifogade tabell (Bil. IV). För den, som åtnjuter krigslön enligt högre krigslönetariffen, avsättes förhöjningen i bank jämlikt § 11.

§ 14.

Krigslön för sjuka, tjänstlediga, tillfångatagna m. fl.

1. Krigslön bibehålles av sjuka och sårade, så länge krigstjänstgöringstiden för dem fortfar. Beträffande personal med krigslön enligt högre krigslönetariffen iakttages, att, därest densamma avpolleteras för vård i hemorten, krigslönen därefter utgår allenast efter lägre krigslönetariffen, skolande i avseende å övergången till sistnämnda tariff föreskriften i § 12 mom. 1 lända till efterrättelse. *I fråga om bibehållande av krigslön för sjuka och sårade, som efter avslutad krigstjänstgöringstid kvarligga å sjukvårdsanstalt, gäller vad därom av Kungl. Maj:t på framställning av vederbörande chef eller myndighet kan varda föreskrivet.*

2. Under all tjänstledighet, som på grund av i kommandoväg meddelade föreskrifter beviljas personal, berättigad till krigslön, bibehålles, därest icke Kungl. Maj:t beträffande viss tjänstledighet annorlunda förordnar, den för personalen bestämda krigslön. Den tid, då till landstormen hörande värnpliktig ingår i avlösning, som befriats från tjänstgöring, räknas icke såsom tjänstledighet, utan anses personalen under sådan tid såsom från krigstjänstgöringen hemförlovad.

3. Varder till krigslön berättigad tagen i häkte eller ålagd arreststraff, bibehålles krigslönen oavkortad under häknings- eller strafftiden.

Den, som undergår fängelsestraff, åtnjuter av den under strafftiden förfallande krigslön allenast ett belopp, motsvarande det, som enligt den högre krigslönetariffen skall för personal i löntagarens krigslöneklass avsättas i bank. Den, som undergår straffarbete, äger icke åtnjuta under strafftiden till betalning förfallen krigslön.

4. Den, som tillfångatages, äger av sin under fångenskapen till betalning förfallna krigslön åtnjuta allenast ett belopp, motsvarande det, som enligt högre krigslönetariffen skall för personal i löntagarens krigslöneklass avsättas i bank. Beloppet tillhandahålles löntagaren genom vederbörlig insättning i bank.

5. Utan känd anledning frånvarande är icke berättigad till krigslön, som under frånvaron förfaller till betalning. Vid återinträde i tjänstgöring återvinnes dock rätt till hel eller jämlikt bestämmelserna i denna § reducerad krigslön för sådan termin eller del därav, för vilken visas förfall, som vederbörande chef godkänner.

§ 15.

Avdrag å krigslön vid ersättningsskyldighet till kronan.

Genom avdrag å krigslönen äger statsverket uttaga ersättning för sådana förluster, för vilka personal på grund av felaktigt förhållande i tjänsten eller av annan orsak i vederbörlig ordning förklarats ersättningsskyldig.

III. Ersättning för tjänstehästar, för krigsutrustning m. m.

§ 16.

Krigslönetillägg för egna tjänstehästar.

1. Officer eller likställd, som i fred innehar beställning, för vilken lönetillägg för egen tjänstehäst finnes å stat uppfört, åtnjuter för varje befintlig dylik tjänstehäst krigslönetillägg med 15 kronor för lönetermin.

2. Beträffande åtnjutande av krigslönetillägg skola de rörande krigslön i sådant hänseende i § 10 meddelade föreskrifter äga motsvarande tillämpning. Krigslönetillägg utgår vid det truppförband, där hästen redovisas, och utbetalas i krigstjänstgöringsorten. Utgår krigslönen för den till nyssnämnda ersättning berättigade vid annat truppförband, avsättes dock ersättningen för vederbörandes räkning i bank.

3. Personal, som tagits till fånga, bibehåller under tiden för fångenskapen krigslönstillägg, och avsättes detsamma i bank för vederbörandes räkning.

4. Har till krigslönstillägg berättigad personal varit tillika med tjänstehäst utan känd anledning frånvarande och återinträder personalen med tjänstehästen i tjänstgöring, må för lönetermi, för vilken sådan personal jämlikt § 14 mom. 5 återvinner rätt till krigslön, utgå jämväl krigslönstillägg.

§ 17.

Krigsremonteringsersättning.

1. Därest under krigstjänstgöring vid truppförband, stab, formation o. s. v., vars förlägnings- eller tjänstgöringsförhållanden äro av den beskaffenhet, som omförmäles i § 8 mom. 2, tjänstehäst utan ägarens förvållande gått förlorad eller blivit otjänstbar, överlämnas till ägaren, efter föregången av förbandets chef anordnad undersökning, med full äganderätt en kronan tillhörig häst. § Åtager sig hästägaren att själv omedelbart fylla den uppkomna hästvakansen med häst, som av nämnda chef godkännes, äger han för dess anskaffande uppbära kontant krigsremonteringsersättning med belopp, som av Kungl. Maj:t fastställles med hänsyn till gängse pris.

2. Hästägares rätt till förlorad eller otjänstbar häst, som blivit ersatt, övergår till kronan; dock att förlorad häst, som tillrättakommit, må av ägaren återtagas mot överlämnande till kronan av mottaget vederlag.

§ 18.

Krigsutrustningsbidrag.

1. Krigsutrustningsbidrag avser att utgöra bidrag till fullständiggående vid mobilisering av egen personlig krigsutrustning ävensom till krigsutrustningspersedlarnas underhåll och ersättande i mån av förslitning.

2. Krigsutrustningsbidrag åtnjutes av sådan i § 2 mom. 1 a)—f) upptagen personal av officers eller underofficers tjänsteställning, som redan före mobiliseringen varit skyldig att hålla sig med uniform. Bidraget utgår vid krigstjänstgöringstidens början med 200 kronor för officer och likställd samt med 100 kronor för underofficer och likställd samt utbetalas samtidigt med krigslönen för första lönetermi. Överflyttas löntagare för krigstjänstgöring från ett truppförband till ett annat eller inträder tillfälligt avbrott i krigstjänstgöringen, medför överflytt-

ningen eller avbrottet icke rätt för löntagare att ånyo uppbära krigs-
utrustningsbidrag.

3. Därest krigstjänstgöringen för i mom. 2 nämnd personal utan
avbrott fortgår över 3 månader eller, då avbrott ägt rum, sammanlagt
får en motsvarande utsträckning, kan personalen, då förhållandena där-
till giva anledning, i enlighet med av Kungl. Maj:t utfärdade föreskrif-
ter, komma i åtnjutande av förnyat krigsutrustningsbidrag med högst
hälften av det belopp, som vid krigstjänstgöringstidens början utbekom-
mits. Sådant förnyat bidrag kan sedermera tillerkännas berörda per-
sonal efter varje ytterligare period av 3 månader.

4. Underofficer eller likställd, vilken, efter att såsom sådan hava
uppburit krigsutrustningsbidrag enligt mom. 2, under krigstjänstgörings-
tid uppflyttas till officers krigslöneklass, utbekommer skillnaden mellan
underofficers och officers enligt samma mom. utgående krigsutrustnings-
bidrag vid den efter uppflyttningen närmast följande utbetalningen av
krigslön.

§ 19.

Stabskvartersbidrag.

Stabskvartersbidrag avser att vara en ersättning åt högre befäl-
havare för bestridande av sådana till egentliga krigskostnader icke hän-
förliga utgifter, som äro av beskaffenhet att icke kunna i vanlig ord-
ning redovisas, t. ex. kostnader för underhåll åt personal, som tillfälligt-
vis måste tilldelas förplägnad i vederbörandes kvarter, representations-
kostnader o. dyl.

Stabskvartersbidrag tillkommer högste befälhavaren för fälthären,
arméchef, chef för självständig häravdelning, generalstabschef i hög-
kvarteret, arméfördelningschef, kavallerifördelningschef, chef för själv-
ständig brigad, etappchef samt likställda chefer och utgår för tid samt
med belopp, som Kungl. Maj:t för varje särskild befattningsinnehavare
bestämmer.

IV. Resekostnads- och traktamentsersättning m. m.

§ 20.

Resekostnadsersättnings beräkande.

1. Resekostnadsersättning enligt detta reglemente omfattar gott-
görelse för nödigt transportmedel för egen person, för betjänt åt per-

sonal, som enligt i fred gällande resereglemente äger medföra sådan, för hästskötare samt för egna tjänstehästar och medförda utrustnings-effekter.

2. Kommer vid färd eller resa något av de i resereglementet angivna fortskaffningsmedel till användning, skola vid bedömande av vad som är att anse såsom nödigt transportmedel resereglementets bestämmelser tjäna till ledning, med särskilt iakttagande att någon gottgörelse för biljett å järnväg ej utgår till den, som vid inställelse till eller hemförlovning från krigstjänstgöring icke begagnat sig av fri resa å järnväg, oaktat sådan enligt bestämmelserna i reglementet för militärtransporter å järnväg stått till buds.

3. Resekostnadsersättning utgår med de verkliga utgifternas belopp enligt såvitt möjligt verifierad och, vad beträffar under krigstjänstgörings-tid anbefalld färd eller resa, av vederbörande chef godkänd räkning.

§ 21.

Traktamentsersättnings belopp.

Traktamentsersättning beräknas, då sådan enligt detta reglemente utgår, för varje från midnatt räknat kalenderdygn, som för förrättning helt eller delvis användes.

För officer, underofficer och likställd utgår sådan ersättning såsom lägre eller högre krigstraktamente med belopp, som för personal i de olika krigslöneklasserna upptages i bifogade traktamentstariff (Bil. V).

För manskap och därmed likställda utgår ersättningen i varje fall med belopp av 1 krona 50 öre för dygn; dock att till den, som icke genom kronans försorg beredes inkvartering, dessutom utgår nattkvar-tersersättning med 1 krona 50 öre för varje erforderligt nattkvarter.

§ 22.

Ersättningar för inställelse till och hemförlovning från krigstjänstgöring.

1. Vid armén tjänstgörande personal äger för inställelse till krigstjänstgöring åtnjuta resekostnadsersättning enligt § 20 för färd från fredstjänstgöringsorten till vederbörlig mobiliseringsort (utrustningsort) eller, där inställelsen skall ske å annan ort, till den sålunda bestämda orten.

Till krigstjänstgöring särskilt inkallad personal åtnjuter på angivna sätt bestämd resekostnadsersättning för färd från hemvistet i kyrkobokföringsorten till mobiliseringsorten (utrustningsorten); dock att *då väg-*

längden understiger 10 kilometer, ersättning icke utgår för färd med annat fortskaffningsmedel än järnväg eller ångfartyg. Styrker inkallad, att han vid färdens anträdande uppehållit sig å annan ort än kyrkobokföringsorten, äger han, med nys angivna inskränkning, utbekomma ersättning för färd från dåvarande vistelseorten inom riket eller, vid vistelse utom riket, från den plats inom riket, å vilken han vid färdens först inträffar.

2. Vid avslutande av eller hemförlovning från krigstjänstgöring utgår resekostnadsersättning enligt § 20 till den personal, som skall kvarstå i tjänstgöring vid armén, för färd från den ort, där krigstjänstgöringen upphör, till fredstjänstgöringsorten, och till övrig personal för färd från förstnämnda ort till hemvistet i kyrkobokföringsorten.

3. För färd, som enligt mom. 1 och 2 här ovan medför rätt till resekostnadsersättning, utgår därjämte till officerare, underofficerare och likställda bland den under § 2 mom. 1 a)—g) upptagna personal högre krigstraktamente, då färden sker såsom enskild resa, men allenast lägre krigstraktamente, då färden sker i trupp.

4. Företages färd, som enligt mom. 1 och 2 här ovan medför rätt till resekostnadsersättning, såsom enskild resa, åtnjuter manskap bland den under § 2 mom. 1 a) och d) upptagna personal ävensom all under h) och i) i samma mom. hänförlig personal traktaments- och i förekommande fall nattkvarTERSERSÄTTNING enligt § 21. För dylik färd, vare sig den företages såsom enskild resa eller i trupp, utgår dessutom till den under § 2 mom. 1 h) och i) upptagna personal särskild färdavlönning med 50 öre för dag, dock icke för dag, då krigslön utgår.

§ 23.

Resekostnads- och traktamentsersättning till personal med högre krigslön.

1. Personal, vilken uppbär krigslön enligt högre krigslönetariffen, äger att för tjänsteresa, *som icke är hänförlig till färd i trupp*, åtnjuta resekostnadsersättning enligt § 20 ävensom, vad beträffar officer, underofficer och likställd, lägre krigstraktamente eller, vad beträffar manskap och därmed likställda, traktaments- och i förekommande fall nattkvarTERSERSÄTTNING enligt § 21. Återvänder personalen inom 10 timmar till den ort, varifrån tjänsteresan anträtts, utgår dock icke krigstraktamente eller därmed jämnställd ersättning.

2. Har någon av den i mom. 1 nämnda personal att verkställa *till tjänstgöring i trupp ej hänförlig* tjänsteförrättning å annan ort än den, där vederbörligt truppförband, stab, formation o. s. v. befinner sig, eller där han har sin vanliga krigstjänstgöring, åtnjuter han för sådan tjänst-

göring krigstraktamente eller därmed jämnställd ersättning icke i annan mån än som jämlikt mom. 1 tillkommer honom för resa till eller från tjänstgöringsorten.

3. Vid färd i och tjänstgöring med trupp utgår för i mom. 1 nämnd personal i intet fall särskild ersättning.

§ 24.

Resekostnads- och traktamentsersättning till personal med lägre krigslön.

1. Personal, vilken uppbär krigslön enligt lägre krigslönetariffen, äger att för tjänsteresa, som icke är hänförlig till färd i trupp, åtnjuta resekostnadsersättning enligt § 20 ävensom *med det undantag, varom i mom. 4 sägs*, vad beträffar officer, underofficer och likställd, högre krigstraktamente eller, vad beträffar manskap och därmed likställda, traktaments- och i förekommande fall nattkvartersersättning enligt § 21.

2. Har officer, underofficer eller likställd på aktiv stat, vilken uppbär krigslön enligt lägre krigslönetariffen, sin tjänstgöring förlagd till annan ort än den, där han har sin förläggningssort i fredstid, åtnjuter han för sådan tjänstgöring lägre krigstraktamente; dock att dylik ersättning icke utgår, då nämnda personal för tjänstgöring med eller färd i trupp har att avlägsna sig från sin fredsförläggningssort allenast för kortare tid än två dygn.

3. Har löntagare, vilken uppbär krigslön enligt lägre krigslönetariffen och icke redan på grund av mom. 2 äger åtnjuta krigstraktamente, att verkställa *till tjänstgöring i trupp icke hänförlig* tjänsteförrättning å annan ort än den, där vederbörligt truppförband, stab, formation o. s. v. befinner sig, eller där löntagaren har sin vanliga krigstjänstgöring, utgår, med det undantag, varom i mom. 4 sägs, för sådan förrättning till officer, underofficer och likställd lägre krigstraktamente samt till manskap och därmed likställda traktamentsersättning och i förekommande fall nattkvartersersättning enligt § 21.

4. Krigstraktamente eller därmed jämnställd ersättning *enligt mom. 1 eller mom. 3* utgår icke i de fall, då personal *efter verkställd tjänsteresa och tjänsteförrättning* inom 10 timmar återvänder till den ort, varifrån tjänsteresan anträtts.

5. Vid färd i och tjänstgöring med trupp utgår för personal, som uppbär krigslön enligt lägre krigslönetariffen och icke på grund av mom. 2 äger åtnjuta krigstraktamente, i intet fall särskild ersättning.

V. Åtgärder vid övergång till krigsfot och återgång till fredsfot.**§ 25.****Avräkning mellan freds- och krigsavlönning.**

1. I fred intjänade avlöningsförmåner från fjärde huvudtiteln förfalla till betalning dagen före krigstjänstgöringstidens inträde.

2. Har personal, å vilken detta reglemente äger tillämpning, vid krigstjänstgöringstidens början redan för löpande månad uppburit lön på aktiv stat eller reservstat jämte andra i förskott utgående kontanta förmåner eller ock pension och fyllnadspension från arméns pensionskassa, ifrågakommer under krigstjänstgöringstiden icke någon återbetalning av nämnda fredsavlönings- eller pensionsförmåner, i den mån desamma belöpa sig på den del av sagda månad, för vilken åtnjutits krigslön eller annan efter samma grunder som krigslön utgående ersättning enligt detta reglemente.

Återinträder personalen efter krigstjänstgöringstidens slut i beställning på aktiv stat eller reservstat eller tillträder densamma ånyo pension, skall emellertid sådan återbetalning ske genom avdrag från fredsavlönings- eller pensionsförmånerna vid löne- och pensionsutbetalningarna under närmaste kvartal.

Omförmälda avdrag beräknas efter det antal dagar av första krigstjänstgöringsmånaden, som återstod, då krigslön och annan ersättning enligt detta reglemente tillträdde, och utgår med ett belopp för dag, som motsvarar $\frac{1}{30}$ av summan av de i förskott uppburna fredsavlönings- eller pensionsförmånerna för månaden.

Har löntagare avlidit, skall återbetalning, varom i detta mom. sägs, icke ifrågakomma.

3. Efter krigstjänstgöringstidens utgång äger personal, som frånträder avlöningsförmåner enligt detta reglemente och tillträder lön på aktiv stat eller reservstat under fjärde huvudtiteln, att från och med dagen efter det nämnda frånträdande skett uppbära sina i förskott utgående kontanta fredsavlöningsförmåner efter i mom. 2 angiven beräkning för återstående del av löpande månad.

VI. Avlöning åt krigsfångar från fientlig armé.

§ 26.

Förskjutande av avlöning.

Fientlig armé tillhörande officer eller likställd från land, med vilket överenskommelse träffats om ersättning för förskjuten avlöning åt krigsfångar, åtnjuter under fångenskapen avlöning för lönetermi med belopp, som motsvarar den del av krigslönen enligt högre krigslönetariffen, vilken enligt § 11 personal i jämförlig krigslöneklass äger uppbära i krigstjänstgöringsorten.

Lägre krigslönetariff.

I. Personal, krigstjänstskyldig oberoende av värnpliktslagens bestämmelser.	Krigslöneklasser.	Tab. A.	Tab. B.
		Krigslön för termin till sådan officers- och underofficerspersonal, som bibehåller i fred tilldelad bostadsförmån in natura. Kronor.	Krigslön för termin till övrig (i Tab. A icke upptagen) personal. Kronor.
<i>Officerare.</i>			
Generalsperson	1. krigslöneklassen	300	335
Överste	2. " "	260	¹⁾ 290
Överstelöjtnant	3. " "	245	275
Major	4. " "	230	²⁾ 265
Kapten 1. klass	5. " "	³⁾ 180	205
Kapten 2. klass	6. " "	165	190
Löjtnant 1. klass	7. " "	140	150
Löjtnant 2. klass	8. " "	⁴⁾ 110	125
Underlöjtnant (fänrik)	9. " "	75	⁵⁾ 85
	10. " "	65	75
	11. " "	65	75
<i>Underofficerare.</i>			
Fanjunkare	12. krigslöneklassen	65	75
Sergeant 1. klass	13. " "	55	60
Sergeant 2. klass	14. " "	50	55
<i>Manskap.</i>			
Furir 1. klass	15. krigslöneklassen	—	⁶⁾ 22
Furir 2. klass	16. " "	—	15 50
Korpral ..	17. " "	—	12 50

¹⁾ För generalfältläkare skall krigslönen utgöra 310 kronor.

²⁾ För överfältläkare " " " 230 "

³⁾ För chefen för krigsskolan " " " 195 "

⁴⁾ För tyg- eller fabriksingenjör " " " 130 "

⁵⁾ För fältläkarstipendiat på aktiv stat " " " 105 "

⁶⁾ För förrådsvaktmästare " " " 32 " 50 öre.

	Krigslöneklasser.	Tab. A.	Tab. B.
		Krigslön för termin till sådan officers- och underofficerspersonal, som bibehåller i fred tilldelad bostadsförmån in natura. Kronor.	Krigslön för termin till övrig (i Tab. A icke upptagen) personal. Kronor.
Vice korpral	18. krigslöneklassen	— —	10 —
Menig beställningsman	19. »	— —	8 10
Menig volontär	20. »	— —	7 10
II. Värnpliktig personal.			
<i>Officerare.</i>			
Konstituerad kapten	21. krigslöneklassen	— —	40 —
Konstituerad löjtnant	22. »	— —	30 —
Konstituerad underlöjtnant (fänrik)	23. »	— —	25 —
<i>Underofficerare.</i>			
Konstituerad fanjunkare	24. krigslöneklassen	— —	20 —
Konstituerad sergeant	25. »	— —	15 —
<i>Manskap.</i>			
Konstituerad furir	26. krigslöneklassen	— —	12 50
Konstituerad korpral	27. »	— —	10 —
Konstituerad vice korpral	28. »	— —	7 50
Menig värnpliktig	29. »	— —	5 —

Ann. Angående förhöjning i krigslönen för innehavare av beställning, med vilken är förenat särskilt årsarvode, ävensom för personal, berättigad till ålderstillägg, är stadgat i krigsavlöningsreglementet § 13.

Högre krigslönetariff.

I. Personal, krigstjänstskyldig oberoende av värnpliktslagens bestämmelser.	Krigslöneklasser.	Tab. A.			Tab. B.					
		Krigslön för termin till sådan officers- och underofficerspersonal, som bibehåller i fred tilldelad bostadsförmån in natura						Krigslön för termin till övrig (i Tab. A icke upptagen) personal		
		att uppbäras i krigstjänstgöringsorten.	att avsättas i bank.	Summa.	att uppbäras i krigstjänstgöringsorten.	att avsättas i bank.	Summa.			
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.				
<i>Officerare.</i>										
Generalperson	1. krigslöneklassen	150	235	385	150	270	420			
Överste	2. »	140	205	345	140	¹⁾ 235	¹⁾ 375			
Överstelöjtnant	3. »	120	190	310	120	220	340			
Major	4. »	120	175	295	120	²⁾ 210	²⁾ 330			
Kapten 1. klass	5. »	100	³⁾ 135	³⁾ 235	100	160	260			
Kapten 2. klass	6. »	90	120	210	90	145	235			
Löjtnant 1. klass	7. »	60	115	175	60	125	185			
Löjtnant 2. klass	8. »	60	⁴⁾ 85	⁴⁾ 145	60	100	160			
Underlöjtnant (fänrik)	9. »	40	60	100	40	⁵⁾ 70	⁵⁾ 110			
	10. »	40	50	90	40	60	100			
	11. »	40	45	85	40	55	95			
<i>Underofficerare.</i>										
Fanjunkare	12. krigslöneklassen	30	55	85	30	65	95			
Sergeant 1. klass	13. »	20	50	70	20	55	75			
Sergeant 2. klass	14. »	20	45	65	20	50	70			
<i>Manskap.</i>										
Furir 1. klass	15. krigslöneklassen	—	—	—	10	⁶⁾ 12	⁶⁾ 22			
Furir 2. klass	16. »	—	—	—	10	5	15			
Korpral	17. »	—	—	—	8	4	12			

- 1) För generalfältläkare skall krigslönen utgöra 395 kronor, varav avsätts i bank 255 kronor.
2) För överfältläkare » » » 295 » » » » » 175 »
3) För chefen för krigsskolan » » » 250 » » » » » 150 »
4) För tyg- och fabriksingenjör » » » 160 » » » » » 100 »
5) För fältläkarstipendiat på aktiv stat » » » 130 » » » » » 90 »
6) För förrådsvaktmästare » » » 32 kr. 50 öre, » » » » » 22 » 50 öre.

	Krigslöneklasser.	Tab. A.			Tab. B.		
		Krigslön för termin till sådan officers- och underofficerspersonal, som bibehåller i fred tilldelad bostadsförmån in natura			Krigslön för termin till övrig (i Tab. A icke upptagen) personal		
		att uppbäras i krigstjänstgöringsorten.	att av-sättas i bank.	Summa.	att uppbäras i krigstjänstgöringsorten.	att av-sättas i bank.	Summa.
		Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
Vicekorpral	18. krigslöneklassen	—	—	—	6	4	10
Menig beställningsman ...	19. ”	—	—	—	5	3 10	8 10
Menig volontär.....	20. ”	—	—	—	5	2 10	7 10
II. Värnpliktig personal.							
<i>Officerare.</i>							
Konstituerad kapten	21. krigslöneklassen	—	—	—	60	20	80
Konstituerad löjtnant	22. ”	—	—	—	40	20	60
Konstituerad underlöjtnant (fanrik)	23. ”	—	—	—	40	15	55
<i>Underofficerare.</i>							
Konstituerad fanjunkare...	24. krigslöneklassen	—	—	—	30	15	45
Konstituerad sergeant.....	25. ”	—	—	—	20	15	35
<i>Manskap.</i>							
Konstituerad furir	26. krigslöneklassen	—	—	—	10	2 50	12 50
Konstituerad korpral	27. ”	—	—	—	8	2	10
Konstituerad vice korpral	28. ”	—	—	—	6	1 50	7 50
Menig värnpliktig	29. ”	—	—	—	5	—	5

Anm. Angående förhöjning i krigslönen för innehavare av beställning, med vilken är förenat särskilt årsarvode, ävensom för personal, berättigad till ålderstillägg, är stadgat i krigsavlöningsreglementet § 13.

Förteckning,

utvisande till vilka krigslöneklasser den vid armén i fred anställda personalen å aktiv stat, å reservstat, över stat eller i reserv är att hänföra (i de fall då samma personal icke genom konstituering uppflyttas till annan krigslöneklass).

1 krigslöneklassen.

Arméfördelningschef; chefen för generalstabens; generalfälttygmästaren; chefen för fortifikationen; generalintendenten; inspektören för infanteriet; inspektören för militärläroverken; generalsperson å reservstat, över stat eller i reserv, som förut å aktiv stat varit i åtnjutande av den lön, som medföljer förenämnda beställningar.

2 krigslöneklassen.

Kommandanten i Boden; militärbefälhavaren å Gottland; inspektören för kavalleriet; annan generalsperson, som icke innehar eller innehaft den lön, som medföljer arméfördelningschefs eller likställd beställning; generalfältläkare.

3 krigslöneklassen.

Överste, förordnad såsom brigadchef.¹⁾

4 krigslöneklassen.

Överste och regementschef, icke förordnad såsom brigadchef;¹⁾ annan överste som icke erhållit denna grad endast »i armén»;¹⁾ överfältläkare.

5 krigslöneklassen.

Chefen för krigshögskolan; chefen för krigsskolan; fälttygmästaren; överstelöjtnant och trängkårchef; annan överstelöjtnant, som icke erhållit denna grad endast »i armén»; fältläkare.

¹⁾ Den, som innehar överstebeställning å aktiv stat eller reservstat och tilldelats generalmajors grad, hänföres till 2 krigslöneklassen.

6 krigslöneklassen.

Chefen för artilleri- och ingenjörhögskolan; chefen för ridskolan; chefen för infanteriskjutskolan; chefen för artilleristaben; major och trängkärchef; annan major, som icke erhållit denna grad endast »i armén»; tygmästare av 1. klassen; regementsläkare; fältveterinär.

7 krigslöneklassen.

Kapten (ryttmästare) av 1. klassen; kapten (ryttmästare) å reservstat, över stat eller i reserv, som förut å aktiv stat varit i åtnjutande av kaptens av 1. klassen lön; styresman vid artilleriets fabriker och tygstater; tygmästare av 2. klassen; bataljonsläkare med kaptens av 1. klassen lön; bataljonsläkare å reservstat eller i reserv, som förut å aktiv stat varit i åtnjutande av kaptens av 1. klassen lön.

8 krigslöneklassen.

Kapten (ryttmästare) av 2. klassen; annan kapten (ryttmästare), som icke innehar eller innehaft kaptens av 1. klassen lön och icke erhållit sin grad endast »i armén»; garnisonspastor; regementspastor; bataljonsläkare med kaptens tjänsteställning, vilken icke innehar eller innehaft kaptens av 1. klassen lön; extra bataljonsläkare; regementsveterinär; tyg- eller fabriksingenjör.

9 krigslöneklassen.

Löjtnant av 1. klassen; löjtnant å reservstat, över stat eller i reserv, som förut å aktiv stat varit i åtnjutande av löjtnants av 1. klassen lön; bataljonsläkare i reserv med löjtnants tjänsteställning; fältläkarstipendiat; bataljonsveterinär med löjtnants av 1. klassen lön; bataljonsveterinär i reserv, som förut å aktiv stat varit i åtnjutande av löjtnants av 1. klassen lön; tyg- eller fabriksförvaltare av 1. klassen; öververkmästare; fortifikationskassör; departementsskrivare.

10 krigslöneklassen.

Löjtnant av 2. klassen; annan löjtnant, som icke innehar eller innehaft löjtnants av 1. klassen lön och icke erhållit sin grad endast »i armén»; bataljonsveterinär, som icke innehar eller innehaft löjtnants av 1. klassen lön; fältveterinärstipendiat med löjtnants tjänsteställning;

11 krigslöneklassen.

Underlöjtnant (fänrik), som icke erhållit denna grad endast »i armén»; fältveterinärstipendiat med underlöjtnants tjänsteställning.

12 krigslöneklassen.

Fanjunkare (styckjunkare, förvaltare vid intendenturkåren); tygförvaltare av 2. klassen; tygunderofficer; besiktningsrustmästare; tygverkmästare; verkmästare av 1. klassen vid artilleriets fabriker och tygstater.

13 krigslöneklassen.

Sergeant av 1. klassen; sergeant å reservstat, över stat eller i reserv, som förut å aktiv stat varit i åtnjutande av sergeants av 1. klassen lön; gevärshantverkare; tyghantverkare; hantverkare vid trängen; verkmästare av 2. klassen vid artilleriets fabriker och tygstater; tyg- eller fabrikskrivare; fortmaskinister.

14 krigslöneklassen.

Sergeant av 2. klassen; annan sergeant, som icke innehar eller innehaft sergeants av 1. klassen lön; radiotelegrafist.

15 krigslöneklassen.

Furir av 1. klassen; furir i reserv, som förut å aktiv stat varit i åtnjutande av furirs av 1. klassen lön; förrådsvaktmästare.

16 krigslöneklassen.

Furir av 2. klassen; furir i reserv, som icke förut å aktiv stat varit i åtnjutande av furirs av 1. klassen lön.

17 krigslöneklassen.

Korpral (konstapel); korpral (konstapel) i reserv.

18 krigslöneklassen.

Vice korpral; vice korpral i reserv.

19 krigslöneklassen.

Menig beställningsman.

20 krigslöneklassen.

Menig volontär.

Ann. Den, som innehar beställning öfver stat i *regemente* eller *kår* av högre tjänstegrad (tjänsteklass) än den, för vilken lön på stat uppbäres, hänföres till den mot den högre beställningen svarande krigslöneklassen. Därest den högre tjänstegraden (tjänsteklassen) motsvaras av två krigslöneklasser, hänföres han till den lägre avlönade av dessa klasser.

Bil. IV.

Tabell

till ledning för uträkningen av de belopp, med vilka förhöjning i krigslön till vissa innehavare av årsarvoden och ålderstillägg utgår enligt bestämmelserna i krigsavlöningsreglementet § 13.

Förhöjning i krigslön utgår för lönetermin med $\frac{1}{36}$ del av arvodets eller ålderstilläggets årsbelopp, avrundat uppåt till närmaste hela tiotal ören och utgör alltså förhöjningen exempelvis för:		
årsbelopp av 2,400 kronor	.....	66: 70 kronor
» » 2,000 »	.....	55: 60 »
» » 1,500 »	.....	41: 70 »
» » 1,200 »	.....	33: 40 »
» » 1,000 »	.....	27: 80 »
» » 900 »	.....	25: — »
» » 800 »	.....	22: 30 »
» » 700 »	.....	19: 50 »
» » 600 »	.....	16: 70 »
» » 500 »	.....	13: 90 »
» » 400 »	.....	11: 20 »
» » 300 »	.....	8: 40 »
» » 200 »	.....	5: 60 »
» » 150 »	.....	4: 20 »

Bil. V.

Traktamentstariff,

utvisande med vilka belopp *lägre* och *högre krigstraktamente* skall utgå till personal i olika krigslönklasser.

	Lägre krigstraktamente.		Högre krigstraktamente.	
	Kronor.		Kronor.	
Personal:				
tillhörande 1. och 2. krigslönklasserna	8	—	15	—
» 3. » 4. »	7	—	13	—
» 5. krigslönklassen	6	—	11	—
» 6. »	5	—	10	—
» 7., 8. och 21. krigslönklasserna	4	—	8	—
» 9., 10., 11., 22. och 23. krigslönklasserna.....	3	—	7	—
» 12. och 24. krigslönklasserna	2	50	6	—
» 13., 14. och 25. »	2	—	5	—

*Bilaga B.***Förslag**

till

ändrad lydelse av §§ 1, 3 och 4 i förordningen angående arméns förplägnad vid mobilisering och i krig den 16 juli 1906.

§ 1.

1. Envar, som, efter det order om allmän mobilisering utfärdats, åtnjuter krigslön, äger rätt att från och med den dag, då tjänstgöringen tager sin början, för varje dag bekomma en tillagad portion.

Skulle endast en del av krigsmakten ställas på krigsfot, tillkommer portion enligt denna förordning allenast dem, vilka under tjänstgöring vid denna del åtnjuta krigslön.

2. Under tjänstledighet och permission upphör all rätt till förplägnad.

3. Krigsfångar åtnjuta portion i enlighet med bestämmelserna för arméns manskap.

4. Civil personal vid mobiliserat truppförband, stab, formation o. s. v., som icke åtnjuter krigslön (t. ex. auditörer, post-, telegraf- och järnvägspersonal m. fl.), äger att mot ersättning utfå portion. Ersättningens belopp bestämmes av vederbörlig central krigsförvaltningsmyndighet.

§ 3.

1. Portion utbekommes vid det truppförband, stab, formation o. s. v., där den till portion berättigade är ständigt eller tillfälligt tjänstgörande. Kan vid stab, formation o. s. v. portion icke lämpligen tillhandahållas på sätt i § 2 förutsättes, hänvisas personalen vid densamma för erhållande härav till annat förband eller anordnas eljest förplägnaden genom vederbörlig krigsförvaltningsmyndighet på för kronan billigaste sätt. Vad sålunda stadgats gäller jämväl beträffande personal, som av tjänsteförättning förhindras att vid eget truppförband utbekomma sin förplägnad.

2. Avdelning eller enskild person, som blivit skild från sitt förband och icke inom närmaste tiden kan återvända till detsamma, må, där så kan ske, erhålla förplägnad från annat förband.

3. Sjuk eller sårad, som avpolletterats till eller eljest upptagits av sjukvårdsformation eller intagits å sjukvårdsanstalt, förplägas vid densamma.

§ 4.

1. För den, vilken icke begagnar sig av förplägnad, som enligt bestämmelserna i § 3 blivit för honom anordnad, utgår icke någon ersättning för portion.

2. Den, som råkat i krigsfångenskap eller avvikit från sitt truppförband, äger icke heller rätt till ersättning för portion under tiden för uteblivandet.

3. Har personal, som avses i § 3 mom. 2, nödgats på egen bekostnad förskaffa sig förplägnad, kan dock enligt vederbörlig krigsförvaltningsmyndighets bestämmande ersättning utbetalas för vad personalen sålunda oundgängligen utgivit.

4. Angående rätt för landstormsman att utfå ersättning för föda, varmed han måst förse sig vid inkallandet, är stadgat i värnpliktslagen.
